46ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 596 — Կ. ՊՕԼԻՍ. ԳԵԿՏ. 20/2 ՅՈՒՆՎ. 1902 — ՈՒՐԲԱԹ — 3 ՇԱՒՎԱԼ 20 ԹԻԱՆՈՒՆՔ ԻՎԼԻԼ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱԼԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գրանդ Ռիւ մասէոթ, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ լէն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی وسیاسی غزتهدر
صاحب امتیازی : اوحانس فرید
اداره‌خانهسی : باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

	8 ամսեկան	4 ամսեկան
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Դրսոյ երկիրներու համար	25 ֆր.	15 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրշ.,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մանաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՑՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԴԻՄԱԿՆԵՐԸ ՎԱ՛Ր

(ԵՐԿՐՈՐԴ ՅՕԳՈՒԱԾ)

Երբոր խմբագրական լուր բերին թէ Միքայէլ Շամամնեան դարձած է դարձ խնդրել Բիւզանդ Քէչէեանէն, չեւաւաքի։ Ամբողջ վեց տարուան փորձառութեամբ գիտէի թէ «Կիրամանեայ Մասիսի» երեսնի խմբագրապետը ի՛նչ զգացումներ կը տածէր «Բիւզանդիոնի» Տէր և Տնօրէնին նկատմամբ։ Ժամանակ անցնելով, այդ զգացումները օ՛չ թէ միայն չէին մեղմացած, այլ օր օրի ա՛լ աւելի սուր հանգամանք մը ստացած էին։ Այն անարգական ասելիքը զոր Շամամնեան «Կիրամանեայ Մասիսի» մէջ գրած է Քէչէեանի նկատմամբ, կրնան որոշակի ցոյց տալ թէ ի՞նչ էին այդ զգացումները։

Ասոնք գրեթէն մէկ երկու տարի վերջ, իրա՛ւ է որ Միքայէլ Շամամնեան անգամ մը որոշած էր դուրս գալ «Բիւզանդիոնի», ու չէր յաջողած, բայց անկէ վերջ, մանաւանդ «Մաղիկի»ի հրատարակութիւնը սկսելէն ի վեր, երկու տ՚ն ասաքեան ոգեւորութեամբ փարած էր իր երեսնի զգացումներուն որ անկարելի էր հաւատալ թէ օր մը կրկին կրնայ Բիւզանդ Քէչէեանի հետ համաձայնութիւն մը կնքել՝ տխրատակցելու համար թերթի մը՝ որուն հակառակորդով անցուցած էր Երրորդալէն դատելէն ի վեր անցուցած ժամանակին առաւելագոյն մասը։ Մ՚վ կրնար ըսել թէ այդ գրուոր ու բերանցի հակառակութիւնը յանկարծ կրնայ անհետանալ։

Տակաւին ուրիշ պատճառներ ունէի այդ լուրին չհաւատալու համար։ Ի մէջ այլոց մտիկ հետեւեալ միջադէպը։— Գիշեր մը ամիս առաջ, երբ «Մանզումէ» ու «Սուրհանդակ» միեւնոյն առեն գադրած էին, առաջարկեցի «Մաղիկ»ի անօրէնութեան որ թերթը սկսին առաւոտեան հրատարակել։ Ասով, իրա՛ւ է որ քիչ մը ծախք կ՚աւելնար և խմբագրութեան աշխատութիւնն ալ մեծ մասամբ կը կրկնապատկուէր, բայց վերջապէս կարելի էր չա՛ս աւելի մեծ պատասխ մը գտնել իրեր առաւաւ թերթ։ «Մաղիկ»ի անօրէնը ինձի համամիտ էր, բայց Միքայէլ Շամամնեան առարկեց թէ մեր նպատակը պէտք էր ըլլար «Բիւզանդիոն»ի հակադրել, թէ մենք պէտք էինք մրցիլ «Բիւզանդիոն»ի դէմ, և հետեւաբար իրկնատ թերթ մնալ։ Իրեն հակադարձեցի ըսելու պատճառ մը չունէի, ընդհակառակը։ «Մաղիկ» իրիկնատ թերթ մնաց։

Երբ «Կիրամանեայ Մասիսի» անցեալը կար, երբ այս թարմ իրողութիւնները կային, ինչպէ՞ս կրնայի հաւատալ թէ Միքայէլ Շամամնեան, Բիւզանդ Քէչէեանի հետ կը բանակցի՝ ձեռնադրիտի խմբագրութեան մէջ թարգմանչի պաշտօն մը առանձնելու համար։ Եւ սակայն, հաւատաք ամէն բան պարզուեցաւ, և ամէնքս ալ հասկացանք թէ չրջած տարձայնութիւնը ճշմարտութիւն իսկ է։ Լսեցինք հետեւեալ թէ Միքայէլ Շամամնեան իրապէս բանակցած է Քէչէեանի հետ,— գրուեր ու բերանցի կերպով միանգամայն,—թէ «Կիրամանեայ Մասիսի» երեսնի խմբագրապետը «Բիւզանդիոնի» Տէր և Տնօրէնին հետ գործակցելու գաղափարը ձեռք Սիրքէեի մէկ դրասավարին մէջ հիմը դրեր է այդ բանակցութեան, թէ Միքայէլ Շամամնեան միակ օրուան մը մէջ առան անգամ Սիրքէեին «Բիւզանդիոն»ի խմբագրատունը, և «Բիւզանդիոն»էն ալ Սիրքէեի կոչիկ հինցուցեր է ի խնդիր Բիւզանդ Քէչէեանի, և թէ վերջապէս, տեսակցութեամբ մը՝ որուն խառնուեր են նաեւ «Կիրամանեայ Մասիսի» մէջ երեսնի գրուած յօդուածներու վերյուշումներ, Քէչէեան անուշիկ մը զգացուցեր է Միքայէլ Շամամնեանի թէ՝ և է կերպով չի կրնար օգտակար ըլլալ «Բիւզանդիոն»ի խմբագրութեան։

Առանց առարկել չեմ, այլ նոյն իսկ իրականութիւնը։ Աւելին կայ։ Իր տեսակցութեան միջոցին, Միքայէլ Շամամնեան ի մէջ այլոց հետեւեալը կ՚ըսէ Քէչէեանի.—«Կիրամանեայ Մասիսի» հրատարակութեան միջոցին ես բնաւ տեղեկութիւն չունէի ձեր մասին։ Անանկանն էր որ զիս դրդեց այդ տողերը գրելու։» Ա՛րդ, «Կիրամանեայ Մասիսի» ծանօթ պայքարը «Բիւզանդիոն»ի դէմ, 1899ին էր որ տեղի ունեցաւ։ Այդ թուականին ես տակաւին տասներեքի տարեկան էի։ Ինչպէ՞ս կ՚ըլլայ որ Միքայէլ Շամամնեան, երեսունը գրկած, համալսարանական, անտեսագէտ, փիլիսոփա, և ամէն մեզքիս վրայ ալ՝ խմբագրապետասանքէն հանդէսի մը, տասներեքի տարեկան պատանիի մը ազդեցութեան կ՚ենթարկուի, մինչեւ անոր գոյր դերին ըլլալու սահման։ Կրնա՞ք հաւատալ ասանկ հրաշալիքի մը։

Երբեմնի գրուածներու մասին ինքզինքս չգժգոհացնելու համար չէ՝ որ կը գրեմ այս տողերը։ Ինչ որ տարբերած եմ հինգ տարիէ ի վեր, մեծ մասամբ գրչի պայքարներէ կը բաղկանայ։ Անցնցմէ ոչ մէկ տող եւ տառած եմ երբեք, ոչ ալ կրնամ առնել ասկէ վերջ՝ ուր չա՛ս աւելի ամբարհանգամանք մը ստացած է հոգիս, և իրերու ու մարդոց դիտակցութիւնս ալ զօրացած։ Եթէ կ՚ընեմ այս յայտնութիւնները, կ՚ուզեմ ցուցնել թէ ի՞նչ տեսակ մարդիկներ են որ այսօր կը յայտնին իմ վրա՛ս, թէ ի՞նչ տեսակ մարդիկ են որ այսօր ինքզինքնուն իրաւունք տուած են քա՛ռ հանոյս դառնալու, և մինչեւ իսկ,—գերազոյն հեգնութիւն,—«հոգիի անբարոյականութիւն» վերագրելու իրենց մէկ ոչխատակցին, որ եթէ ոչ իր տաղանդով, գոնէ իր ուղղամտութեամբ, իր անկախադրութեամբ ու անկեղծութեամբ կրնայ պարծիլ այսօր։

Դառնամ մեր խնդրին։

Երբոր կասարելապէս համոզուեցանք թէ Միքայէլ Շամամնեան իրապէս փորձած է «Բիւզանդիոն»ի գործակցիլ,—և ասիկա տնանկ տան մը ուր «Մաղիկի կոչմէ ա՛ և է պատճառ չէր տրուած տանկ ընթացքի մը,— երբ հասկացանք թէ ի՞նչ տեսակ տարբ մը էր որ կը հեռանար մեզմէ, բոլորովին նոր ոգեւորութեամբ մը ձեռք առնելու գործը։ Ալ վարանման տեղի չկար բնաւ։ Ամբողջ Սեպտեմբեր ամիսը այսպէս անցաւ, և կրնամ ըսել թէ, այդ միակ ամսուան մէջ, երեք հոգի «Մաղիկ»ին համար աշխատեցանք ա՛յնպէս, ինչպէս թերեւս առաջ հոգի չկարնայինն աշխատիլ։

Մեր այս ընթացքէն առաջին օգուտը «Մաղիկ»ի Տնօրէնը եղաւ։ Բայց այսօր կը տեսնեմ թէ չատ չուտ մոռցեր է այն առաւն՝ ուր դիս համբուրեց՝ ըսելով թէ երբեք այդ տարիեան անձուէր ու վեհանձն աշխատաւոր մը չէ ունեցած։

Որչա՞փ մտացկոտ են մարդիկը։ Երեկուան այդ անձնուէր ու վեհանձն աշխատաւորը այսօր հոգիի անբարոյականութեան ախտար մը կը ներկայացուի նոյն այդ մարդուն թերթին մէջ։

Ուր մնացին երբեմնի համբոյրները, ո՛վ հոգիի բարոյականութեան ախտարներ...։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԻ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

Բէրլին-Բանլիէ, Դեկ. 19

Տէ՛ր Խմբագրապետ,

Այսօրուան «Մանզումէ»ի մէջ կը կարդամ Թէոդիքի նամակն, ուր ըսուած է թէ՝ Պարսից Վահմ. դեսպանին խաղաղութեան վրայ ծառող քերթուածը «Ռ. Գէրպէրեան էֆ.»ն եաքը՝ ինքնակամ թարգմանած են Թովմա Թէրզեան և Ազեքսանդր Փանոսեան էֆէնտիները.» էն։

Ես, իմ մասիս, ոչ տեսած ու կարդացած, և ոչ ալ—հետեւաբար—թարգմանած ունիմ այդ գրուածքը։ Այս լուրը սխալ է. հաճեցէք, խնդրեմ, հերքել զայն, և ընդունիլ յարգանքներս։

ԱՂԵՔՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՅԸ

ՔԱՍԻՄ 21

ԿԱՅՈՍ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ՎԷՊ

Տեղական-ընտանեկան կեանքէ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ա.

Դատական պաշտօնեան կատարեալ անաչառութեամբ առաջ կը տանէր քննութիւնը։ Առանկ քաջմեալի ոճիր մը դարնէ ի վեր տեղի ունեցած չէր որբավարի մէջ, ուր ուխտի եկեղեցիներ՝ թէեւ աշխարհիկ զուարճութիւններ ու գինարբուքն ալ չէին մոռնար, սակայն յոյժաւորմով մարդասպանութիւն լուսած չէր։ Այս ախուր պարագան վանքին բարոյական համբաւին համար ալ նպաստաւոր չէր, ինչ որ մեծ մտատանջութիւն կը պատճառէր Մեծաւորին։ Թեղճ ծերունին, այս տանկնկալ փորձանքէն յանկարծակիի եկած, չարունակ «զնա՛ կորի՛ չար տասանայ» կը կրկնէր և ուխտաւորներու յուզումը հանդարտեցնելու համար ինքնամբ կը հաղորդէր դատական քննութեան արդիւնքը։

Ոճրագործը սակայն իր ծրագիրը գործադրելու համար առիթի մը կ՚սպասէ եղեր մէկ քանի օրէ ի վեր, ինչ որ չէր ներկայանար։ Անանկ վրան բաց մարդասպանութիւն մը ընելով, յանկարծապէս բանտին մէջ փնտռել, բնաւ գործին չէր գար, ինք կ՚ուզէր որ բարերաբար մէջեղէն վերնար, առանց ո՛և է կասկած արթնցնելու իր նպատամամբ, և խնդիրը պաղելէ առաջ բնականաբար իրը պէտք ըլլային կէնն ալ, հարատութիւնն ալ։

Այս պատճառաւ չէ անապարեր. հազարաւոր ուխտաւորներու ոտքի վրայ գտնուած պտնուն բնականաբար օձիքը ձեռք պիտի տար։ Շաբաթ դիշեր անընդհատ օդի խմած էր Պոլսեցի ուխտաւորը մինչեւ լոյս արթուն մնալով, հետեւաբար տատաւն չէր կրցած եկեղեցի իջնալ և արիկէն ու ոճրագործը առանձին ձգելով զայն սենեակին մէջ, եկեղեցի իջած էին իրենց ուխտը կատարելու։

Թեղճ կինը բոլորովին միամտութեամբ եկեղեցի մանելով սկսած էր բակկատարած աղօթել, և Ս. Կարապետին գաւակ մը խնդրել. ո՛րչափ կը ցանկար Ս. Գիրեգմանին վրայ երթալով աղօթելու, բայց եկեղեցական օրէնքով՝ կիներու արգիլուած էր, Ս. Կարապետին գերեզմանին վրայ երթալը, ուստի հեռուէն հեռու դալար ու կ՚աղօթէր սիկինը բոլորովին անձնատուր ըլլալով իր ուխտին։

Առիթը ներկայացած տեսած էր ոճրագործը, քանի որ ուխտաւորներուն ամէնքն ալ իրենց թաղերէն դուրս, եկեղեցին ու բակը հաւաքած էին։ Ուստի սենեակ վերադառնալով, հանած էր իր կանուխէն պատրաստած դաշոյնն ու սկսած էր մորթել Պոլսեցի ուխտաւորը որ կը խորթար։ Զօր ասկոյն յաղթանդամ մարդ էր և պատերազմ վրայի արիւններէն կ՚երեւար որ արթնցած էր և ասկալի մարտաւսմ տեղի ունեցած էր երկուքին միջև։

Վերջապէս յաղթանակը տարած էր ոճրագործը որ բարերարը մեռցնելէ ետք մոտ մոտ յօշոտած էր զայն, չի գիտցուիր ինչ կատաղի մոլեգնութեամբ և այս գործողութիւնները մէկ քանի ժամ տեւած էին։ Մարդասպանին ծիսագիրը թէեւ սոիրէն ետք կրկին եկեղեցի իջնալ և բոլորովին ազատ ձեւանալ է եղեր, սակայն ապացոյցները այնչափ բացայայտ էին և արիւնն ալ այն տասիճան փթացուցած էր գլուխը, որ, մինչեւ չէր ունեցած ժամանակին առելը հաղորդելու և արիւնաթաթաւ ձեռքերով փախչիլ փորձած տեսն, պատահարար բռնուած էր եկեղեցիէն վերադարձող մէկ քանի ուխտաւորներու կողմէ, որոնք բերած տարուպերեցաւ տիկինին ներկայացուելու խարհուրդով, ալ գողութենէն չէր վախնար, մանաւանդ որ խոյզ Զաքարիագին վրայէն պղտիկ քարի մը կորսուիլը ինչպէս աչքի պիտի զարնէր, այլչափ իրարանցումներուն մէջ։ Եթէ երբեք տեսնէր իսկ յուսարարապետը, ապահովապէս իրմէ կասկածելու իրաւունք չունէր, քանի որ բացարձակ տպացոյց չկար մէջտեղ և կրնար երիտասարդ ժամանակէ ի վեր կորսուած ըլլալ քարը կամ պատահմամբ տեղ մը ինկած։ Հետեւաբար այլ ուս խնդիր չէր գոյութիւնը, կը մնար տիկինին ընկերանալու կենսական հարցը։

Առաւն երբ արթնցաւ Պետրոս, ուղղակի վանքին մատակարարին դիմեց և հմտորէն ձեւով մը։

—Կարապետ ախպար, ըսաւ, այսչափ առեն է վանքն եմ, օր մը բան մը չուզեցի քեզմէ։

Մատակարարը գրաւուելով պատասխանեցին հրապուրիչ դէմքէն ու մանաւանդ Թախանձագին կեցուածքէն,

—Ինչ կ՚ուզես ազա, հարցուց։

—Բիչ մը աղէկ կաթ, կատ մը ճերմակ մեղր։

—Ինչ պիտի ընես կաթն ու մեղրը, Տիրացու Պետրոս, կրկնեց մատակարարը, տիրապետ ժպիտով մը որ յօժարակամութիւն կը նշանակէր։

—Սա Պոլսեցի խեղճ կինը երէկուընէ ի վեր բան չէ դրած բերանը, անոր պիտի տանիմ, ըսաւ աղեկը։

—Աֆերիմ ազա, գոչեց մարդուկը. Պետրոսի այս մարդասիրական զգացումէն ազդուելով, աֆերի՛մ, ըսաւ խենթութիւններ ունիս, բայց սիրտ աղէկ է. և իսկոյն մաքուր ամանի մը մէջ մէկ քաշի չափ կաթ և կտոր՝մը սպիտակ ընտիր մեղր լցնելով յանձնեց պատանիին, որ առաւ զանոնք ու վերադարձաւ տրուարիին ներկայացնելով, օրդիական գոհով մը,

—Տիկի՛ն, ըսաւ, երէկուընէ ի վեր բան չես դրած բերանդ, կ՚ուզաչեմ որ քիչ մը ոնուանդ առնես առ բերած կաթովս ու մեղրովս։

Զոհին կինը որ յուսահատութենէն քնկեցած՝ բնաւ մարդու հետ չէր խօսեր, աղեկին այս գորովալի քիթացքէն յուզուելով,

—Շնորհակալ եմ, ազա, ըսաւ, ...

—Չէ՛, չեղաց Պետրոս, դուն մարդ չուզիս հոս. իսկ ես աշխարքի վրայ մէկը չունիմ. կը խնդրեմ որ չմերժես դիս. ես պիտի չհեռանամ քու քովդ մինչեւ որ այս նեղութեան օրերդ անցնին, պիտի ծառայեմ քեզ և մինչեւ Պոլիս հետդ պիտի երթամ։

(Շարունակելի)

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

Մի՛միտն «Մանզումէ»ի այն ընթերցողներուն յայտնի է, որոնք թիւ 431էն սկսեալ թերթ կը դնեն։ Աշխարհաբար նարեկը բացէն պիտի չծախուի։

Վերը ճերմակ, վարը ճերմակ և այդ երկու ճերմակներուն միջեւ ճերմակ տողերէ մը կը առաջանի, կը ծածանի շարունակ։ Կը մաքրիսաւիս, կը տարուիս անկէ և տարտամ անրջանքներու մէջ կ՚ընկղմուզուիս։ Կը դիտես այդ գողարիկ տարափին։ Կը բաղձաս, կը ցանկաս որ չիյնա՛ր, չիյնա՛ր բնաւ, այլ յաւէտ տարուբերուէր, առկախ մնար։ Անրիծ, անշօշափ, անվնաս կուսութեան մը խորհրդապատկերը կ՚ընդունիս ոնոր մէջ, և կը մտածես որ չիյնա՛ր, չկոչէր, չի քսուէր վարի աղտոտ մնառութեանց։

Գեղագէտի նուրբ ճաշակով օժտուած մէկը տարբեր բան մը պիտի դիտէր ձիւնին մէջ։ Հրա՛շք, ամբողջ հրա՛շք մըն է այդ փափկակազմ փաթիլին կերտուածքը։ Երբեք գեղեցիկը չէ զգացուցած իր տ՚ինչպէ՞ս հիանալիօրէն կարգաւուն հանգամանքը, օրէնքի անոր մէջ։ Եթերաբնակ ոգիի մը մանրագիծ մատները խաղացած են, կ՚ըսես ձեւելու, հիւսելու, ձուլելու համար այդ վեցանկիւն համաչափ, ներդաշնակ առազանքը, իր նրբաքանդակ դրուագներով, իր մանրադիտակեան կէտակիներով՝ է՛ն ճարտար, է՛ն հանճարեղ արուեստագէտի մը նախագիծը դրգռելու, հրահրելու չափ։ Սեւուկ առարկայի մը վրայ, պղտիկ, հիացիկ կը գտնես այդ ջինջ հասիկը. կը սարնաս, կը դժայլիս իր փափուկ, գերանուրբ փշիլանքներուն չարուածքին վրայ. և ինչպէս չարուրուեր է, ինչպէս կերտուեր է այդ եթերային ծաղիկը, բացագանչելուդ չի մնար, և ահա կը հալի, կ՚անէանայ ան, կարծես վախնալով որ կը թափանցես իր խորխորհուրդ գաղտնիքին։ Ասաղանիկ մը չէ այդ, այլ հարցանիշը, հինգտասարիկը է՝ մեծ հանելուկին։

* * *

Իսկ խորհրդապաշտ, անալաղաշտ հոգին դէպ ի վեր, դէպ ի եթեր իր պտուտումին մէջ՝ պիտի բարձրանա՞ր, պիտի բարձրանա՞ր մինչեւ անհունութեան կայանները, անծանօթին խորչ-խորչան պարունակները, մինչեւ ծիր կաթինի սանմակեցնող սահանքը, ուրկէ ցանցնուած, չարմուած պիտի երեւային այդ վէճա, զուլալ ծաւէները,— ծիրանեային մանրանկար մը արդէն, իրենց հիարաշ կերտուածքովը։

* * *

Ես մինչ կը թարթափիմ այդ քմայիկ

ԳՐԱԿԱՆ ԷՋԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՁԻՒՆԸ

Այդը դեռ նոր ծայր տուած է։ Բայց այդ այդը չերկնուիր անուշ ոսկեղօծումով մը. քսոր երանգի ոչ մէկ նիշ կ՚ուրուագծուի արեւելքի դէն։ Ի զո՛ւր կը սպասես անկէ՝ վարդ մանուշակներու մեկուշ ցոլնքումը։ Ի զո՛ւր պիտի կը յուսես ալուրդ հորիզոնին։ Շատի ո՛չ մէկ փշուր, ճառանչի ո՛չ մէկ չիթ կը կաթի անկէ։—Կա՛մ, սասկավիթաթար ալք մը, որուն վառուուն ծաւին դէպի խորը խրած, դէպի ներսը սուզուած, և մեծդի, լայնի տառնանին միայն մնացած է։

* * *

Երկինքը գորշ է։ Անհուն մշուշ մը վարագուրած է անոր բաբաս։ Վեհիա կամարը խեղդուած է տարտամ մառլի մը մէջ։ Ասի չէ՝ այն մելամաղձոտ, մարմրուն գոյնը, որով բնութիւնը կը վրնէ, գարնային առաւաւն դէմ, ամառուն կամարը, իր ճոխ երանգապանակէն նուշանի և վարդի թափուռ թայրեր շռայլելով։ Ասի չէ՝ այն առաջ, վառարանգ երկինքը, որուն չքեղափառ արեւը՝ մէկ ծայրէն միւս ծայրը՝ կեանքի ոսկի փոշին կը մաղէզէ։ Մշո՛ւշ, մշո՛ւշ՝ ամէն կողմ, ոգառ գորշով մը թարթաւուն, թաւ, խաւ ի խաւ, անթափանց։

Մութը—գիշերուան կերտած, գրրուացած այդ սե՛փ սեւ ապիկին—չաղանց գերուած, որբուած է վրայէն, և եւած, երեւցած է տակէն մութրագոն ճերմակ մը, որ չունի ծիծաղը ծաւիին, որ չի պարարեր ալքդ, չի պարուրեր միտքդ, չի գրաւեր սիրտդ, չի ասնիր հոգիդ միասիկ ոլորաններու մէջ։ Անորաբայայ, դալուկ, անկենդան երկինք մը, որ պարփակուած է, կարծես, անհուն պատանքի մը մէջ։

* * *

Լարիկ կը դիտեմ գորշաւնակ պարտնակը։

Վերէն, չատ խորերէն, անասմանին հուներէն ստարամ տարափ մը կը որգուի։ Հեռուէն մութ գոյն կը թուի, և աւելի մօտէն կը դանդաղնուի, կ՚որոշուի և չինչ ապիտակ մը կը չեչուի։ Բամպակի պարարիկ ծուէնի նման բան մը կուգայ կը հպի պատուհանիս ապակիին, որուն տրդէն փակցուցած եմ դէմքս, բոպէ մը կը թառի հոն, թեթեւուկ, թրթռուն, սարսուռքս, և ապտ կը հալի, տամուկ երիզ մը երկարելով դէպի վար։ Աւաղին ու նուիրդոր ձի՛ւնն է սա, կը բացագանչեմ մտովի, և անուշիկ յոյզով մը կը համակուիմ։

Այլուիս չե՛ս տեսեւած եմ այրին։ Ձիւնոյ պլպլուքներու հոյլերը կ՚եռաղեռան հոն. պլպլուքներ՝ որոնք բոպէապէս կը փթթին, կը բացուին, կը թափթփին։ Վրդովում, տարնատ վալ մը տարքուած է, կ՚ըսես, վերը։ Զիկզակատ խաչատումներու, ալարսուտ պտտքումներու, դարձդարձիկ տատանումներու յարաճուն ու պէսպիսուն ցուցադրութիւն մը կ՚առկախուի, կ՚օրորուի, անդուլ, անդադար։

* * *

Ցուլիկ, յանդուգնիկ կ՚իջնայ ձիւնը։ Ան չուներ՝ ա՛յ անձրեւին չարփատի չառաջը, ո՛չ բուռն ու խուռն թանին թունդ թօթափը, ո՛չ ալ՝ կուռ կարկուտին ահագնագոռ թափը։ Երկնային քնքուշիկ միլիաներ՝ գոգցեա՝ անարատ ճերմակութեամբ մը օծուն, որանք անծանօթ գրգռա խորտերվ իրենց վարքումը կ՚եղերգեն փափուկ փսփսաքներով, ճամբան, անխափան, իրարու, մօտիկնալով, պագուելով ու թրթռալով։

Շշունչ չի կայ մթնոլորտին մէջ, մերթ ընդ մերթ ագուտին սեւուլիկ ուրուանկարը, կ՚ընդգրուի մշուշին մէջէն, և կամ կ՚անհետի կէտիէր կորնչ մը թաւալելով։

* * *

Գիմայքսա, նազանքսա կը չարմղուի ձիւնը։

Շուշանի երկնատ երանգով կ՚օրլեան գեաթնը։ Իր անխնքիծ անբծութիւնը պղտորելէ չի քաշուիր։ Ոլոր մոլոր, մեկմօրոր, թարթափանքով կը սորսորի, կը թարի ան՝ թէ՝ մամուռատ ժայռին և թէ զաղրի գայռին վրայ։ Լերան սեպ գագաթը իր ապիտակ շղարշին մէջ կը պլսրսի, անդունդին լանափեռէկ երամը իր կաթ փուրփուրէն կուլ կուգայ. հովիտն ու պարտէզը իր խանձարաբերքին մէջ կը պատասուին։ Ան խաթը չի դիպր բնաւ. կը սեղայ, կը սեղայ մինչ ամէն բանի վրայ։ Ճերմկուկ, մանրիկ պարիկ մը, կարծես պէրանոյշ, քծնամատոյց, որ անպատկառ, անբարբառ հուգայ ձօնել իր պագնատ պաչիկը՝ հիւծած խռոմն, կռնծած բոյսին, խանձած բողբոջին, տնցած ծիլին ու ծաղիկին, դողդոջ ու չորուկ տերեւին։ Կը քամէ, կը լուծէ անոնց մէջ իր բոլանդակ հոգն ու հիւթը. ու խառն ու բոյսը, ծիլն ու ծաղիկը, բողբոջն ու տերեւը հեշտին սրսփուքով կ՚առլցուին, կ՚արբշռին, կը զգլխին և վերջ ի վերջոյ խորունկ թմբիրի մը կը մատնուին։

* * *

Քաղցր վայելք մը կայ ձիւնին անկումը դիտելուն մէջ։ Մոգանք մը, դիւթանք մը ունի իր հեշտաւէտ վեհ ի վեր օրօրքը, որ քեզ ալ կ՚օրօրէ։

Ամենուրեք ինքնամբ կը հաղորդէր դատական քննութեան արդիւնքը։

Ոճրագործը սակայն իր ծրագիրը գործադրելու համար առիթի մը կ՚սպասէ եղեր մէկ քանի օրէ ի վեր, ինչ որ չէր ներկայանար։ Անանկ վրան բաց մարդասպանութիւն մը ընելով, յանկարծապէս բանտին մէջ փնտռել, բնաւ գործին չէր գար, ինք կ՚ուզէր որ բարերարը մէջեղէն վերնար, առանց ո՛և է կասկած արթնցնելու իր նպատամամբ, և խնդիրը պաղելէ ետք բնականաբար իրը պէտք ըլլային կէնն ալ, հարատութիւնն ալ։

Այս պատճառաւ չէ անապարեր. հազարաւոր ուխտաւորներու ոտքի վրայ գտնուած պտնուն բնականաբար օձիքը ձեռք պիտի տար։ Շաբաթ դիշեր անընդհատ օդի խմած էր Պոլսեցի ուխտաւորը մինչեւ լոյս արթուն մնալով, հետեւաբար տատաւն չէր կրցած եկեղեցի իջնալ և արիկէն ու ոճրագործը առանձին ձգելով զայն սենեակին մէջ, եկեղեցի իջած էին իրենց ուխտը կատարելու։

Թեղճ կինը բոլորովին միամտութեամբ եկեղեցի մանելով սկսած էր բակկատարած աղօթել, և Ս. Կարապետին գաւակ մը խնդրել. ո՛րչափ կը ցանկար Ս. Գիրեգմանին վրայ երթալով աղօթելու, բայց եկեղեցական օրէնքով՝ կիներու արգիլուած էր, Ս. Կարապետին գերեզմանին վրայ երթալը, ուստի հեռուէն հեռու դալար ու կ՚աղօթէր սիկինը բոլորովին անձնատուր ըլլալով իր ուխտին։

Առիթը ներկայացած տեսած էր ոճրագործը, քանի որ ուխտաւորներուն ամէնքն ալ իրենց թաղերէն դուրս, եկեղեցին ու բակը հաւաքած էին։ Ուստի սենեակ վերադառնալով, հանած էր իր կանուխէն պատրաստած դաշոյնն ու սկսած էր մորթել Պոլսեցի ուխտաւորը որ կը խորթար։ Զօր ասկոյն յաղթանդամ մարդ էր և պատերազմ վրայի արիւններէն կ՚երեւար որ արթնցած էր և ասկալի մարտաւսմ տեղի ունեցած էր երկուքին միջև։

Վերջապէս յաղթանակը տարած էր ոճրագործը որ բարերարը մեռցնելէ ետք մոտ մոտ յօշոտած էր զայն, չի գիտցուիր ինչ կատաղի մոլեգնութեամբ և այս գործողութիւնները մէկ քանի ժամ տեւած էին։ Մարդասպանին ծիսագիրը թէեւ սոիրէն ետք կրկին եկեղեցի իջնալ և բոլորովին ազատ ձեւանալ է եղեր, սակայն ապացոյցները այնչափ բացայայտ էին և արիւնն ալ այն տասիճան փթացուցած էր գլուխը, որ, մինչեւ չէր ունեցած ժամանակին առելը հաղորդելու և արիւնաթաթաւ ձեռքերով փախչիլ փորձած տեսն, պատահարար բռնուած էր եկեղեցիէն վերադարձող մէկ քանի ուխտաւորներու կողմէ, որոնք բերած տարուպերեցաւ տիկինին ներկայացուելու խարհուրդով, ալ գողութենէն չէր վախնար, մանաւանդ որ խոյզ Զաքարիագին վրայէն պղտիկ քարի մը կորսուիլը ինչպէս աչքի պիտի զարնէր, այլչափ իրարանցումներուն մէջ։ Եթէ երբեք տեսնէր իսկ յուսարարապետը, ապահովապէս իրմէ կասկածելու իրաւունք չունէր, քանի որ բացարձակ ապացոյց չկար մէջտեղ և կրնար երիտասարդ ժամանակէ ի վեր կորսուած ըլլալ քարը կամ պատահմամբ տեղ մը ինկած։ Հետեւաբար այլ ուս խնդիր չէր գոյութիւնը, կը մնար տիկինին ընկերանալու կենսական հարցը։

Առաւն երբ արթնցաւ Պետրոս, ուղղակի վանքին մատակարարին դիմեց և հմտորէն ձեւով մը։

—Կարապետ ախպար, ըսաւ, այսչափ առեն է վանքն եմ, օր մը բան մը չուզեցի քեզմէ։

Մատակարարը գրաւուելով պատասխանեցին հրապուրիչ դէմքէն ու մանաւանդ Թախանձագին կեցուածքէն,

—Ինչ կ՚ուզես ազա, հարցուց։

—Բիչ մը աղէկ կաթ, կատ մը ճերմակ մեղր։

—Ինչ պիտի ընես կաթն ու մեղրը, Տիրացու Պետրոս, կրկնեց մատակարարը, տիրապետ ժպիտով մը որ յօժարակամութիւն կը նշանակէր։

—Սա Պոլսեցի խեղճ կինը երէկուընէ ի վեր բան չէ դրած բերանը, անոր պիտի տանիմ, ըսաւ աղեկը։

—Աֆերիմ ազա, գոչեց մարդուկը. Պետրոսի այս մարդասիրական զգացումէն ազդուելով, աֆերի՛մ, ըսաւ խենթութիւններ ունիս, բայց սիրտ աղէկ է. և իսկոյն մաքուր ամանի մը մէջ մէկ քաշի չափ կաթ և կտոր՝մը սպիտակ ընտիր մեղր լցնելով յանձնեց պատանիին, որ առաւ զանոնք ու վերադարձաւ տրուարիին ներկայացնելով, օրդիական գոհով մը,

—Տիկի՛ն, ըսաւ, երէկուընէ ի վեր բան չես դրած բերանդ, կ՚ուզաչեմ որ քիչ մը ոնուանդ առնես առ բերած կաթովս ու մեղրովս։

Զոհին կինը որ յուսահատութենէն քնկեցած՝ բնաւ մարդու հետ չէր խօսեր, աղեկին այս գորովալի քիթացքէն յուզուելով,

—Շնորհակալ եմ, ազա, ըսաւ, ...

—Չէ՛, չեղաց Պետրոս, դուն մարդ չուզիս հոս. իսկ ես աշխարքի վրայ մէկը չունիմ. կը խնդրեմ որ չմերժես դիս. ես պիտի չհեռանամ քու քովդ մինչեւ որ այս նեղութեան օրերդ անցնին, պիտի ծառայեմ քեզ և մինչեւ Պոլիս հետդ պիտի երթամ։

(Շարունակելի)

խոհուներուն մէջ, ձիւնը արդէն փուած է իր համապարփակ ճերմակը։ Վաղը արեւը պիտի որպէս իր ոսկեմսն ճառագայթները այդ ճկուն, կակուղիկ բիւրեղին վրայ տարածուն, որ պիտի չողչողայ, պիտի պայծառայներու այդ լուսե լոգանքին, պիտի ծաթին իրմէ մանարտիկ, գոգորիկ ծիածաններ, որոնք հեշտալի խաղանք պիտի ներարկեն բիբերուդ մէջ, որոնք բեկբեկ, ոստոստուն, պէյլուն, պիտի թռչին, պիտի խուսափին աղուէտէ, գոնարի, յոգնութի, չարիւղայի չողեր տարպանելով,— խորհելիկ, պարարանքում, յեղեղուկ յոյսի պրիսմակներու պէս...։

ՀՐՈՒՇԱՆ

Սէվրէնէ, 1902 Դեկ. 12

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԱՆԳԼԻԱ

Ֆրէսերիք Թէմբլ Ռէնթբրոպերի արքեպիսկոպոսը որ վերջերս մեռաւ յաջորդած էր Անգլիոյ գահերէց Պէնսըն արքեպիսկոպոսին։ Իր դիմագիծերը խիստ էին, բայց այս արտաքին երեւոյթին տակ՝ վերջին ծայր զգայուն, բարի եւ արդարաբար էր։ Օթոնատուն նչէսոս տարեկան էր երբ արքեպիսկոպոս ընտրուեցաւ։ Հակառակ իր կրոնավի կազմուածքին տեսաւ յոգնութիւն զգալ եւ կ'ցաւէր թէ մինչեւ վեց տարի պիտի կրնար դիմանալ։ այս քանը միշտ ելաւ, վասն զի իր ընտրութենէն վեց տարի վերջը մեռաւ։ Իր ներկայ գանուած վերջին արարողութիւնը հուսաւոր թագաւորի թագադրութեան հանդէսը եղաւ, որու միջոցին իր չափազանց ոյժէ իմալը ոժէնուն աւշագրութիւնը գրաւեց։ Իր հպատակութիւնը յայտնելու համար թագաւորին ոտքեւ ծնրադրած ըլլալով՝ ոտքի ելլելու համար չատ դժուարութիւն քաշեց, թէպտեւ թագաւորը եւ իր գաղջ գանուած երիս եպիսկոպոսներն մէկը իրեն կ'օգնէին։ Դիտուեցաւ նաեւ թէ իր սովորաբար զօրաւոր ձայնը տկարացած էր։ Հանդէսներէն քանի մը շաբաթ յետոյ իր հիանդ ըլլալուն լուրը տարածուեցաւ, բայց շատով ապաքինեցաւ եւ դեռ երեք շաբաթ առաջ Լոնտոնու ժողովին մէջ հոգեւոր կրթութեան օրինագծին վրայ եղած վիճաբանութեանց կը մասնակցեր, բայց յանկարծական տկարութիւն մը նոյն միջոցին դղալով դժուարաբերաւ իր ճառը աւարտել։ Քանի մը օր վերջը ոտկոցին ինկաւ եւ իր այժերը սկսան հնազեռէ սպառել։ Հանդարտ մահ մը ունեցաւ, սիթուներէն տարեկան հասակին մէջ։ Անկլիքան Եկեղեցին միմիայն երկու արքեպիսկոպոս ունի։ Ռէնթբրպերի, որ հոմայն Անգլիոյ գահերէցն էր եւ Եորք՝ որ Անգլիոյ գահերէց է։ Երկուքն ալ ինչպէս նաեւ քսան և չորս եպիսկոպոսներ Լորդերու ժողովին անդամ են։ Եպիսկոպոսներուն մէջ Լոնտոնի Տըրհէմի և Ուինչէսթէրի եպիսկոպոսները միւսներուն վրայ առաջնութիւն ունին։ Արքեպիսկոպոսները և եպիսկոպոսները ժողովին նիստերուն ներկայ կը զանուին եկեղեցական չափիներով։

ՄԱՐՈՒԻ ԴԷՊԵՐԸ

Դոնճէրէ հանուած պաշտօնական լուրեր կը հաստատեն Մարոքի զօրքերուն պարտութիւնը։ Թշնամին նահանջել կեղծելով, զօրքերը մինչեւ Դաշայի մօտ բերած և ապա յանկարծ անոնց վրայ յարձակելով արիւնուռլկոիւ մը տեղի ունեցած է։ 2,000 մեռեալ կայ։ զօրքերու մէկ մասն ալ գերի ինկած են։ Թշնամին տիրացած է թնդանօթներու մէկ մասին և ռազմամթերքին։ քանակին մնացորդ մասը փախելով յաղթական թշնամին միչեւ Ֆէսի դուռները հալածած է դայն։ Անկարգրելի խուճապ մը կը տիրէ Ֆէսի մէջ՝ որուն մեծ դուռները և վահանատունները փակուած են։ Եւրոպացիները փախչիլ կ'ճգտարեն։ Գուժկանները մեծ յուզում կը պատճառեն Մարոքի մէջ։

Մարոքի սպարապետը ունեցած թնդանօթներովն ու ռազմամթերքովը Ֆէս նահանջած է։ Թշնամին համար քաղաքին ոչնչ ամրութիւններ չինել կամայ։

«Թայմզ»ի Թղթակիցը՝ որ ձիով Դանճէր հասած և Մարոքի զօրքերուն պարտութեան առաջին լուրը ինքը բերած էր, կը հեռագրէ.—«Ֆէս քաղաքը իր դիրքին, պարիսպներուն անսակուն վիճակին և իր մէջ պաշար չունենալուն պատճառաւ, հաղիւ մէկ քանի օր կրնայ դիմադրել։ Քաղաքին պաշարումը մէկ քանի օրէն սկսանելի պիտի ընէ ժողովուրդը։ կը կարծուի թէ դեռ իրեն չմիացող ցեղերն ալ վերջէն անոր պիտի յարին։ Եթէ Մարոք ազատի վտանգէն, կամ թէ Ֆէս քաղաքը դիմադրէ, հարաւային ցեղերը օգնութեան պիտի հասնին և այն ատեն անխուսափելի պիտի ըլլայ պատերազմ մը։ Բանակը յաղթուած է և Ֆէսի մէջ գտնուած զօրքերն ալ բաղդաւորաբար չատ սակաւաթիւ են։

Պատերազմական, ծովային և արտաքին գործոց նախարարները և վարչապետ Սիվէրա ժողով գումարեցին ձեռք առնուելիք զգուշական միջոցները որոշելու համար։ Պատերազմական և ծովային նախարարները պէտք եղած ատեն Մարոք զրկուելու համար ցամաքային և ծովային ոյժեր պիտի պատրաստեն։

Մադրիտէն կը գրուի թէ Մարոքի լուրերը մեծապէս ուշագրաւ են հոն։ Անմիջապէս լուր զրկուեցաւ Աբան Եուէդ որպէս զի վարչապետ Սիվէրա Մադրիտ դառնայ։ Նախարարաց խորհուրդը որոշեց հեռագրով հրամանագրել Անտալուզիայի զօրքերուն և նաւատորմին հրամանատարներուն որ՝ Սպանիոյ ափերկեան քաղաքներու զօրքերու թիւը ուեւլցնեն և մարոնաւոր զրկեն Դանճէր։ Պատերազմական նախարարը զօրահանութեան ծրագիր մը ներկայացուց։

ԳԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Բեռերպուրգէն կը ծանուցանեն գրէլոնիչէ Զայթունկի թէ պարսկական կառավարութիւնը որոշած է դանձային դրութիւնը բարեւորելի, տկարիքացի մասնագէտներու աշխատութեամբ։ Երեքուն պէտքերի արդէն Դեհրան հասած են։ Ապէ եռաքը ելմտական վարչութիւնը կատարելագործանոց հոգողութեան տակ պիտի մնայ։ Այս որոշումը տակաւ եկած է երկրին դրամական դրութեան անյարմարութենէն, որ չատ դժուարութեանց և հաշուական զգոյշերու պատճառ կ'ելլայ։

ԳՈԷՐՆԵՐԸ ՍՈՄԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ հարաւ Գոէր յանկարծուեցան Սոմալի երկրին մէջ ծառայելու համար։ Արտաքին գործոց գրասենեակութիւնը նախապէս մերժած էր պատերազմելու մասին Գոէրներուն ըրած խնդրանքը, վասն զի չէր յուսացուեր որ Սոմալի երկրին գործողութիւնները այսչափ երկար պիտի տեւեն։

ՄՐ. ՋԷՄՊԸՐԼԷԷՆԻ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Տըրպանէ 28 դեկտ. թուով կը գրուի թէ, Տէր և Տիկին Զէմպըրլէն, ներկայ գանուեցան այդ օրը, Ս. Գեորգ եկեղեցիին մէջ կատարուած կրօնական արարողութեան։

Նախաճաշէն ետքը, գոլթային նախարարը Տէր և Տիկին Զէմպըրլէն, ընկերակցութեամբ կառավարչին, Սըր Հ. Մաք Քիլօմի, ժամը երիսքին կառախումբով Բիւթէրմարիցպուրգ մեկնեցան, ուր պիտի հասնին ժամը գիշերուան տասնին։ կայարանը չքեղապէս զարդարուած էր։ Բազմաթիւ ամբոխ մը, որ խռնուած էր դիտելու համար. Մր. և Տիկին Զէմպըրլէնի մեկնումը, խանդավառ կերպով ծափահարեց զանոնք։ Ասոնց առաջութիւնը տեղը կ'երեւար։ Կառախումբին մեկնումէն առաջ, երկու ծաղկեփունջեր մատուցուեցան Տիկին Զէմպըրլէնի, ինչպէս նաեւ «ալպօտ» մը, որ տեսարաններ կը պարունակէր նոթէլէ, զեռեղուեցաւ վագոնին մէջ։

Որոշուած է որ, Մր. Զէմպըրլէն փետրուարին այցելէ Քիմպըլիի և կէս օրուան չրջագայութիւն մը ընէ։ Հոն հիւրը պիտի ելլայ Գոէրներու Ընկերութեան։

ՎԷՆԷՑՈՒԷԼԱ ԵՒ ԻՐԱՒԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Լա Հէի տեսնին իրաւարարութեան խնդիրը, վենեցուէլական գործին մասին, սկզբամբ կորզուած ելլալով, օփոփման զգացում մը կը տիրէ Ուաշինկդընի պաշտօնական և ուրիշ չրջանակներուն մէջ։

Վերջին չաբթուան մէջոցին, նշանակելի ձգտում մը եղ կրէր, թէպտեւ այդ ձգտումը ո և է ազդեցութիւն չէր ունեցած բարեկամական յարաբերութեանց վրայ օտար և Միացեալ Նահանգներու կառավարութեան միջև։

Հիմա կը մնայ կարգադրել երկրորդական խնդիրները, պաշարման մասին։

ԻՒՄԳԷՌՆԵՐԸ

Հեղինակաւոր աղբիւրներէ առնուած տեղեկութեանց համաձայն, քանարկումները կարելի եղածին չափ շատ, Բարիզ պիտի հասնին, ճեպընթաց կառախումբով մը, որ Օրսէյի քարտիին կայարանը պիտի մնայ, առաւաւն ժամ 7ը քառորդին։ թանց։

ՊՕՌՏՕ, 28. — Իւմպէա-Տօրինեաք այն ատեն անխուսափելի պիտի ըլլայ պատերազմ մը։ Բանակը յաղթուած է և Ֆէսի մէջ գտնուած զօրքերն ալ բաղդաւորաբար չատ սակաւաթիւ են։

Պատերազմական, ծովային և արտաքին գործոց նախարարները և վարչապետ Սիվէրա ժողով գումարեցին ձեռք առնուելիք զգուշական միջոցները որոշելու համար։ Պատերազմական և ծովային նախարարները պէտք եղած ատեն Մարոք զրկուելու համար ցամաքային և ծովային ոյժեր պիտի պատրաստեն։

Մադրիտէն կը գրուի թէ Մարոքի լուրերը մեծապէս ուշագրաւ են հոն։ Անմիջապէս լուր զրկուեցաւ Աբան Եուէդ որպէս զի վարչապետ Սիվէրա Մադրիտ դառնայ։ Նախարարաց խորհուրդը որոշեց հեռագրով հրամանագրել Անտալուզիայի զօրքերուն և նաւատորմին հրամանատարներուն որ՝ Սպանիոյ ափերկեան քաղաքներու զօրքերու թիւը ուեւլցնեն և մարոնաւոր զրկեն Դանճէր։ Պատերազմական նախարարը զօրահանութեան ծրագիր մը ներկայացուց։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Բեռերպուրգէն կը ծանուցանեն գրէլոնիչէ Զայթունկի թէ պարսկական կառավարութիւնը որոշած է դանձային դրութիւնը բարեւորելի, տկարիքացի մասնագէտներու աշխատութեամբ։ Երեքուն պէտքերի արդէն Դեհրան հասած են։ Ապէ եռաքը ելմտական վարչութիւնը կատարելագործանոց հոգողութեան տակ պիտի մնայ։ Այս որոշումը տակաւ եկած է երկրին դրամական դրութեան անյարմարութենէն, որ չատ դժուարութեանց և հաշուական զգոյշերու պատճառ կ'ելլայ։

ԳՈԷՐՆԵՐԸ ՍՈՄԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ հարաւ Գոէր յանկարծուեցան Սոմալի երկրին մէջ ծառայելու համար։ Արտաքին գործոց գրասենեակութիւնը նախապէս մերժած էր պատերազմելու մասին Գոէրներուն ըրած խնդրանքը, վասն զի չէր յուսացուեր որ Սոմալի երկրին գործողութիւնները այսչափ երկար պիտի տեւեն։

ՄՐ. ՋԷՄՊԸՐԼԷԷՆԻ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Տըրպանէ 28 դեկտ. թուով կը գրուի թէ, Տէր և Տիկին Զէմպըրլէն, ներկայ գանուեցան այդ օրը, Ս. Գեորգ եկեղեցիին մէջ կատարուած կրօնական արարողութեան։

Նախաճաշէն ետքը, գոլթային նախարարը Տէր և Տիկին Զէմպըրլէն, ընկերակցութեամբ կառավարչին, Սըր Հ. Մաք Քիլօմի, ժամը երիսքին կառախումբով Բիւթէրմարիցպուրգ մեկնեցան, ուր պիտի հասնին ժամը գիշերուան տասնին։ կայարանը չքեղապէս զարդարուած էր։ Բազմաթիւ ամբոխ մը, որ խռնուած էր դիտելու համար. Մր. և Տիկին Զէմպըրլէնի մեկնումը, խանդավառ կերպով ծափահարեց զանոնք։ Ասոնց առաջութիւնը տեղը կ'երեւար։ Կառախումբին մեկնումէն առաջ, երկու ծաղկեփունջեր մատուցուեցան Տիկին Զէմպըրլէնի, ինչպէս նաեւ «ալպօտ» մը, որ տեսարաններ կը պարունակէր նոթէլէ, զեռեղուեցաւ վագոնին մէջ։

Որոշուած է որ, Մր. Զէմպըրլէն փետրուարին այցելէ Քիմպըլիի և կէս օրուան չրջագայութիւն մը ընէ։ Հոն հիւրը պիտի ելլայ Գոէրներու Ընկերութեան։

ՎԷՆԷՑՈՒԷԼԱ ԵՒ ԻՐԱՒԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Լա Հէի տեսնին իրաւարարութեան խնդիրը, վենեցուէլական գործին մասին, սկզբամբ կորզուած ելլալով, օփոփման զգացում մը կը տիրէ Ուաշինկդընի պաշտօնական և ուրիշ չրջանակներուն մէջ։

Վերջին չաբթուան մէջոցին, նշանակելի ձգտում մը եղ կրէր, թէպտեւ այդ ձգտումը ո և է ազդեցութիւն չէր ունեցած բարեկամական յարաբերութեանց վրայ օտար և Միացեալ Նահանգներու կառավարութեան միջև։

Հիմա կը մնայ կարգադրել երկրորդական խնդիրները, պաշարման մասին։

ԻՒՄԳԷՌՆԵՐԸ

Հեղինակաւոր աղբիւրներէ առնուած տեղեկութեանց համաձայն, քանարկումները կարելի եղածին չափ շատ, Բարիզ պիտի հասնին, ճեպընթաց կառախումբով մը, որ Օրսէյի քարտիին կայարանը պիտի մնայ, առաւաւն ժամ 7ը քառորդին։ թանց։

ՊՕՌՏՕ, 28. — Իւմպէա-Տօրինեաք

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

Թարգմանեց ԳԱՆԻԹ

Ցատկապէս «Մանզումէ»ի համար

ԿԱՐԴԱԼ ԵՐՐՈՐԴ ԵՐԵՍԸ

ԽՆԱՄՈՎ ՊԱՀԵՑԷՔ ԹԻԹԵՐԸ

75—120

ընտանիքը Սպանիոյէն բերող կառաքումը այս իրիկուն ժամը տասը վեց անցած, Գոռոս-Սէնթ-Ռոքի կայարանը մտաւ։ Հակառակ ժամանակին ուշ ըլլալուն, հետաքրքիրներու բազմաթիւ երամ մը խառնուած էր կայարանը, կայարանին ժամանումին ատեն։

Կառախումբը կենալուն պէս, այդ հետաքրքիրները թիւ 104 վագոնը խուժեցին, բանտարկեալները սեռնելու յոյսով։ Բայց ոչ մէկ պատանի մը տեսնուեցաւ, արգիլելու համար դանոնք ճամբուն մտնելէն։ Զանոնք պարունակող վագոնները ամբողջ փակուած էին, և հսկողները չէին բանտարկեալներուն։

Մ. Հէննեսն կ'ըսէ թէ, ճամբորդութիւնը՝ Հէնսէյէն Գոռոս, չատ լաւ պայմաններու մէջ կատարուած է, առանց միջադէպի։ Բանտարկեալները, հակառակ ճամբուն երկարութեան, թէպէտ քիչ մը յոգնած, սակայն տիրացած չեն։ Թէբէդ Իւմպէռ միայն, անցուցաւ տիրութիւն մը ունենալ, սակայն ո և է հետեւանք չունեցաւ, որ ճամբորդութեան երկարութեան միայն կրնայ վերագրուիլ։

Կինները և այրերը բաժնուած են իրարմէ։ Զանոնք հսկողները ոտքի վրայ են և միշտ կը չրջագային նրանցներուն մէջ։ Իրենց բերուած է բաւական մը պաշար, զոր պիտի ուտեն ճամբուն ընթացքին։

Բարիզեան օրագրողներ, որոնք կառախումբին մէջ կը գտնուին, հարցումներով կը խղդեն Մ. Հէննեսնը, գիտնալու համար այն կայարանը որ բանտարկեալները գտնուող վագոնը կանգ պիտի առնէ, և անկէ պիտի շարունակէ իր ճամբան մինչեւ Բարիզ։ Բայց Մ. Հէննեսն կը պատասխանէ ասոնց թէ՝ ոչինչ գիտէ։

Ժամը տասնուկէսին, ձիւղ այն ժամը երբ պիտի մեկնէր կառախումբը Գոռոսէն, ոստլում մը դռռաց։

Ո և է միջադէպ չպատահեցաւ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, Դեկտ. 31.— Գաղտնաթղթերը Կայսերական հրամանագիր մը կը հրատարակէ, որ ռահմանադրութեան 14դ հատուածին համաձայն, վերջնական առժամանակեայ եւմացայց մը կը սահմանէ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կ'ըսուի թէ Բանվէլդ նախագահը աչքին թեթեւագոյն վիրաւորուած է զրաւար Վուտի հետ սուս սերտաղժութեան մը միջոցին։

—Մաթայէ կը հեռագրուի թէ Անգլիական չորս մարտական Մարքեան ջուրերը մեկնեցան։

ՄԱՏՐԻՏ.— Մասնաւոր հեռագրեր նայելով, Մարոքի սպարապետը փորձեր է Ֆէսէ մեկնիլ, բայց եռ մը զրուեր է։ Մարտանաւեր և զօրքեր պատրաստ կը կենան, հարաւային նաւահանգիստներն և պահեստարանները զօրացնելու նպատակութեամբ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Բազմաթիւ խորհրդակցութիւններէ վերջ, վարչապետները որոշեցան տեղեկացնել ա՛յն խոչընդոտները, որոնք դէռ կ'ընդդիմանային Աւստրիոյ և Հունգարիոյ միջև Պատասխան Պայմանագրին կնքման։

ԲԱՐԻԶ.— Մ. Լուպէ 10,000 ֆր. զրկեց Զարին, Անտիճանի երեքաչարժին արիւնաբաղներուն համար։

ՏՐԷՋՏԷՆ.— Սաքսոնիոյ թագաւորին պատուութիւնը չատ ուշացաւ, և ասստիկ հոգ կը պատճառէ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ֆրանցիսքէզի կայսր չընդունեց Աւստրիոյ վարչապետ Մ. Քէօրպերի հրաժարականը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կը ծանուցուի թէ անգլիացի գնդապետ մը հրամանատար պիտի կարգուի Հապէշաստանի Մենելիք կայսեր զօրքերուն։

—Կալկաթայէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Հնդկաստանի փոխարքայ Լորտ Քըրզըն ճառ մը խօսեցաւ հնդկական արուեստին անկման վրայ։

—Բարաքասէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ նոթաքաղ Բաղդրօ չի պատասխաներ իրաւարարութեան առաջարկներուն, յուսալով որ Մ. Նանանգիրը կը միջամտեն։

ԲԱՐԻԶ.— Սեպտեմբեր մէջ լուր կայ թէ Սերպիական 5% նոր փոխառութիւն մը պիտի կնքուի յառաջիկայ փետրուարին։

ՆԵՐՔԻՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ Պէյրութի հիւպատոսութեան թարգման Մ. Արքէնիէվ, Թաքիրի դեսպանատան քարտուղար անուանուեցաւ։

ՈՂԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐԸ.— Իտալիաներուն հրապարակաւ գինեասունները նսեմելը և արբենալը արգիլող կայսերական հրամանի, ոստիկանութիւնը պէտք եղած միջոցներ ձեռք առած ելլալով, տալի օր և երէկ կարգ մը գինեասներ ձերբակալուեցան, որոնք Ոստիկանութեան Դուռը զրկուեցան, իրենց մասին պէտք եղածը պատիժը կրելու համար։

—Թուրքերէն թերթ մը կ'ըսէ թէ անգլիական կառավարութիւնն ալ իսիա միջոցներ ձեռք առած է գինեասմուսութեան դէմ, որոնք 1903 յունվար 1էն գործադրութեան պիտի դրուին։

Այդ կանոնագրին համաձայն ոստիկանութիւնը իրաւունք պիտի ունենայ ձերբակալել այն գինովները որոնք ոտքի կը յարուցանեն, ինքզինքին կորնցուցած և փողոցին մէջ պառկած են։ Սանդք պիտի դասաւորուին, կամ պիտի քանարկուին, իրենց յանցանքին համաձայն։ Երեք անգամ դասաւորուողները այլեւս չպիտի կրնան գինեասուն երթալ, որոնց ակերեսն պիտի հաղորդուի այդ տեսակ մարդոց անունները։ Անասնաղ խանութպանները տուգանքի և բանտարկութեան պիտի դատապարտուին։

Ամբանալուածութիւն պիտի ըլլայ նաեւ գինեմոլութեան պարագային։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ճենովայի Ատոլոս նաւարանին մէջ գտնուող «Մէսուտիէ» զրահաւորին նորոգութիւնը ուտուած ելլալով, ամոր ոգաները և նաւաղները Գոլէն Ճէնովա պիտի երթան, մարտանաւը Գոլիս բերելու համար։

ԲՈՂՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԸ, երէկ կայս. Գալատ երթալով, Գայրամի ոտնին ռաթիս, իրենց հանդարտական և անձնուիրական զգացումները մատուցին յատ կայս. Դեսպոյից։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ յանձնաժողովին 1000 տարեմտի նուիրած է Բիանքսարի կոմսուհին։

ՄԱՐՍԱՑԻՆ վարչութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովը, որ ժամանակ մը ի վեր կը քննէր Գոլոյ օտար տարանքներու մասնաւորապէս «Էշեմի Այնիէրի հայիները, հաստատեց թէ, հակառակ գանուած կանոնին, այդ վարձատուները տպարակ եղած են, և նոյն տեղի վանատուներէն ոմանց վրայ հազարաւոր զրչ. առնելիք կայ։

ԲՈՒՄԻԷԼԻՅԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Բուամէլիի նահանգներուն նորակազմ դատարաններուն համար ընտրուելիք դատական պաշտօնեաներուն ցուցակը կայս. Գալատ մատուցուած ելլալով, նախընթաց օր կայս. Բրատ մը վարերացուց այդ ընտրութիւնը։

—Բուամէլիի նահանգներուն ոստիկանական վերակազմութեան առթիւ, Գոլոյ մէջ ընտրուած Բօմիէրներէն ամանք առնի իրիկուան կառախումբով Գոռոսա մեկնեցան, և միւսներն ալ չգնացուալ պիտի մեկնին այսօրեր։

—Բուամէլիի նահանգներու ընդհ. քննիչը հեռագրած է Բ. Դրան թէ, Տէֆթէրարներուն, համարակալներուն և Մալմիւտիրներուն ալ պետական տուրքերու գանձման յանձնաժողովներուն մասնակցիլը, և գանձումներուն պատասխանատու համարուիլը յարմար դատուած է։

ՊԱՐՍԿԱՀԵՑԱՏԱԿՆԵՐԸ.—Արտաքին գործոց նախարարութեան մէկ զեկոյցին վրայ, Դատական նախարարութիւնը ծանոյց վերաքննիչ ատեանները ընդհ. դատախազներուն թէ, Թուրքիա բնակող պարսկահպատակ յանցաւորները, ելլայ պարզ յանցանքի, ելլայ ոճիրի պարագային, Օսմ. տերութեան օրէնքներուն և դատարաններուն ենթակայ են. հետեւաբար հարցաքննութեան կամ դատավարութեան պատն, պարսկական հիւպատոսները չեն կրնար թարգմաններ զրկել միջամտելու համար խնդիրին։

Բէյճիի քնդհ. անօրէն Մ. Բամզէր երէկ առաւ Գալիս եկաւ Իզմիրէն։

ԾՆՈՒՆԴԻ ՏՕՆԸ.— Երուսաղէմէն կը հեռագրեն թէ, տեղին լատինական Պատրիարքը, Եւրոպացոց Մնունդին օրը, իր եկեղեցականներուն և ժողովուրդին հետ Բէթլէհէմ երթալով, Քրիստոսի ծնած այրին մէջ կրօնական արարողութիւններ կատարած է։ Անդորրութեամբ և բարեկարգութեամբ կատարուած է արարողութիւնը, որուն ներկայ էին նաեւ Երուսաղէմի Ֆրանսական հիւպատոսը և հիւպատասարանին պաշտօնեաները։

ՊԱՐՍԿԱՀԵՑԱՏԱԿՆԵՐԸ.—Արտաքին գործոց նախարարութեան մէկ զեկոյցին վրայ, Դատական նախարարութիւնը ծանոյց վերաքննիչ ատեանները ընդհ. դատախազներուն թէ, Թուրքիա բնակող պարսկահպատակ յանցաւորները, ելլայ պարզ յանցանքի, ելլայ ոճիրի պարագային, Օսմ. տերութեան օրէնքներուն և դատարաններուն ենթակայ են. հետեւաբար հարցաքննութեան կամ դատավարութեան պատն, պարսկական հիւպատոսները չեն կրնար թարգմաններ զրկել միջամտելու համար խնդիրին։

Բէյճիի քնդհ. անօրէն Մ. Բամզէր երէկ առաւ Գալիս եկաւ Իզմիրէն։

ԱՆԶԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Էյուպի Վէզիր-Թէքքէօի Թարին մէջ, Մուսթաֆա անուն մարդու մը կինը առնի օր իր էրկանը և աղջիներուն բացակայութեան ինքզինքը կախեց, իր ուներած մէկ անբաւական հիւանդութենէն յուսահատած։

«ԻՆԱՕԷԹ»ի ԸՆԿԱՄՈՒՄԸ.— Իզմիրի «Ամալիա» լրագրէն կ'ըսէ թէ Մախսուսի «Ինաէթ» շաբաթաթերթին ընկերումին տասն 17 նուազ և մէկ ճամբորդ խեղդուած են, իսկ չորեքնասին մէջ գտնուողները ցամաք ասրուած են։

Իզմիրի Նուազանդիրոր գոնուող «Ինայէթի» նուազները Պոլիս թերելու համար հրամաններ զրկուեցան։

ՔՍԱԿԱՀԱՏՆԵՐԸ. առնի որ Բերա, եկեղեցիի մը դրան առնիւ շարթեցին Ժորժ Սալոյա անուն անձին դրամապանակը, որ բաւական արժէքալի դրամ կը պարունակէր։

ՁՄԵՌԸ.— Գառապոյի երկրաչաղին Տոնը Բանտարի ու Աֆիոն Գարահիսարի մէջտեղի եղած մասը ձիւնով ծածկուած ելլալով, գործաւորներ զբաղուած էին մաքրելու համար։ Հեռագրական նոր լուրի մը նայելով, այդ տեղը նորէն ձիւն սեղացեր է 3 մէթր բարձրութեան հասար է։

—Տիարպէքիրէն կը գրեն թէ Տիգրիս գետը լորդեր է, առանց վնասակար հեռեւանք մը ունենալու։ բայց վերջերս ջուրերը սկսեր են քաշուիլ։

—Խարբերդի մէջ ոսկեղէն սասարիկ ձեռ. չեներ, բայց չրջականները և մանաւանդ Սըվազի ասիմնին վրայ Տէլիքլի Թաշի մէջ և Տիարպէքիրի ու Մուսուլի մէջտեղը առատ ձիւն տեղացած ելլալով, Պաղատաթ և Գալոյ Թղթատարները դժուարութիւններու կը հանդիպին և սովորականէն 2-3 օր հետը խարբերդ կը ժամանեն։ Երզնկայի Թղթատարն ալ կ'ուշանայ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԻԶՄԻՐԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Օրուան լրագրութեան մէջ պարբերաբար կը լսուի Իզմիրի առաջնորդական խնդիրը, ա՛յ թէ որպէսզի անոր համար որ այդ թեմին հոգեւոր հովիւ կը պակսի, կամ վերջին բոլոր եկեղեցական ու դպրոցական գործերը անկարգարան են, ոչ անորոշմամբ որ այն եկեղեցականը որ Առաջնորդի պաշտօնի հոն, իր սեպական հիւանդութեան պատճառով չի՛ կրնար կատարելագործաբել, Իզմիրի պէս ընդարձակ և բազմամարդ համայնքի մը պէտքերուն։

Այս պատճառներով նոր թեկնած մը չէ կարծեցեալ Մելքիսեդեկ Սրբազանի օգնական մը տալու խնդիրը, ուրի երիտասարդ, աշխոյժ և միտքամոյ կարող վարդապետի մը ընտրութիւնը այդ բանին համար, որ կարենայ ալ խաստիւ վիճակին երկրորդական գործերով, միչտ իր հոգեւոր պետին ներ վանիին տակ անչուչա։

Առանկով թէ՝ Մելքիսեդեկի Սրբազան չպիտի յոգնէր և թէ նոր թեկնը պիտի օգտուէր անոր վարչական տեսանալի կարողութենէն, և այսպիսի իրեն չինած պիտի ելլար նոյնը դիրք մը, որ մէյ մէյ և ա է կեդրոնական, ներկայնին տպագաղ կրօն. գործունէութեան համար։

Իզմիրէն եկած վերջին նամակները խօսելով իրենց վիճակին եկեղեցական գործերուն վրայ, կը լսենք ասանկ օգնականի մը պէտքը իրենց հոգեւոր հովիւին համար, և իր ընտրելի կը ներկայացնեն արմաշեանները Տ. Կարբէն վարդապետը։

Իզմիրցիներուն հետ մենք ալ ամենէն յարմարը կը տեսնենք արմաշականները այդ տեսակ պաշտօններու, որովհետեւ անոնցմէ չատեր, արդէն իսկ երիտասարդ և անմեղ իրենց պաշտօնին մէջ, չատ անգամ առանց խոր կնոջով ըմբռնելու ժողովուրդին հոգեբանութիւնը, և անոր հանգամանքներ դէպի եկեղեցականութիւնը, կը գտնուին անանկ դիրքերու մէջ, որ լիս.

ԿԱՐՄԻՐ ԽՈՒՄԲ

ԳՐԱԿԱՆ ԲՈՒՄԲԱՐԱԿ ԵՎ ՀԱՅԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

(76)

Ի. Իսկ ես ինձ այդպիսի բարի Ս. Նոյ Լուսաւորչի հրամանքներ լցրեցի և տարուն հարկէ, ասում էր ինձ. տանում եմ քեզ Լեռնայ Սինայի գագաթը, ուր Աստուծոյ հրամանով Մովսէս մարգարէն ստացաւ Հին Կտակարանը։ Ես ասացի. ինչպէս կարելի է, որ ես ինձ համար հանգիստ ունենամ, երբոր ամբողջ աշխարհը ինձ հետ է։ Ինչպէս ասացի,

)(72)(

«ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ» ԵՐԻՏԱՍԱԿԱՆ ՊԵՐՊԱՏԱՆԸ

ՅԱՐՈՒ ՄԱՐԻՈ

ՍԻՐՈՅ ՄՈԼՈՐԱՆՔԸ

Թ.

Անիծուած սէր

Սկսեակէն դուրս խոյացաւ, և գընաց կրկին համոզելու զայն իր սենեակը, երբ տեսաւ որ ան արդէն հագուած ու գլխարկը դրած՝ մեկնելու կը պատրաստուէր։

—Ժան... ըսաւ պաղատագին, աչքերը արցունք լեցուած, և թեւերը անոր երկնցնելով, Ժան . . . Ժանէթ... Չէ՛, չը՛ պիտի թողում որ երթաս...

—Զգէ՛ զիս, պատասխանեց երիտասարդ ոստիկը, դուն չէ՛ս սիրեր զիս... ու երբէք չես սիրած...

—Ե՞ս... Ա՜հ այդ խօսքը կրնա՞ս ըսել... Քեզ չը սիրե՞լ... Բայց ըսա՛ Ծդ չես գիտեր ուրեմն... Ես միշտ քու երջանկութի՛ւնդ կուզեմ, ա՛ղջիկս...

—Իմ դժբաղդութի՛ւնս կ'ուզես դուն... Զիս չանիծեցի՞ր միթէ քիչ մը առաջ...

—Բարկացա՛ծ էի ան ատեն Ժան... կը պաղատիմ...

—Ես ըսի քեզի թէ, կը սիրե՛մ Իսմօնը, պատասխանեց Ժան։ Կը տեսնաս հիմա հարկաւ որ, այդ սէրը չատ մեծ ու անկեղծ է, որովհետեւ քու անէծքդ իսկ չը կրնար խորտակել զայն...

—Ախ ան սէ՛րը. ահա ան է որ կ'անիծեմ ես..., ըսաւ Պ. Լարոշ՝ խուլ հանդիմանով մը։

—Մնաս բարո՛վ...

—Ատա՛նկ հէ՞... Կը մեկնի՛ս...

—Զը վռնտեցի՞ր զիս դուն...

—Կեցի՛ր. կեցի՛ր...

—Ես երշանիկ ըլլալ կը փափաքիմ... Կը սիրե՛մ ես, և ըսի՛ որդէն քեզի...

—Ժա՛ն..., ըսաւ կրկին հայրը պաղատելով՝ երբ տեսաւ որ ալ կը հեռանար ան։ Ժանէ՛թ...

Բայց Ժան չը պատասխանեց։ Նոյն իսկ ետին չը դարձաւ, չուզելով ետ կեցուիլ, որովհետեւ սրոչած էր ա՛յդ պահուն իսկ հետեւիլ այն սէրին՝ որուն իրականացումին կ'սպասէր այնքան երկար տանել ի վեր։

Պ. Լարոշ կեցած տեղը գամուած մնաց, երկիւղն սիրաը կոտրած՝ կարծես սիրաը քաշած հանած էին իր ներսիդիէն, կամ կեանքը ալ խոյս կուտար իրմէ։ Կ'զգար որ կը դողդողար ոտներուն կերպով, ու քովի մարմարիոնէ սիւնը բռնեց վար չիյնալու համար։

Յետոյ, աթոռի մը վրայ նստելով, աչքը լեցուած արցունքներուն մէջէն շուրջը սկսաւ դիտել։

Դիտեց այն սենեակը ուր ամէն իրիկուն պառկելէ առաջ կուգար կը համբուրէր իր աղջիկը, որ որդէն քնացած կ'ըլլար գոյնզգոյն ծաղիկներով բանուած վարագոյրներով իր բարձր մահճակալին մէջ։ Դիտեց այն բաները՝ որոնք անոր կը վերաբերէին. այն կարասիները, կամ հագարաւոր ուիչ առարկաները, որոնք կը սիրէր այնքան կը սիրէր... Այն լուսանկարը. անոր պատկերը, որ արծաթագօծ ուիթաչափ չրջանակի մը մէջ պատէն վար կախուած էր. այն թանկագին գոհարեղէնները, որոնք պզտիկ սեղանին վրայ, բաց գոհարատուփի մը մէջ գրուած էին. այն գոհարները՝ որոնք կը սիրէր այնքան, և որ մեկնած առենը անարգած ու մեկդի նետած էր, թերեւս ա՛նոր համար որ, ի՛նք տուած էր զանոնք իրեն...

Եւ դժբաղդ մարդը զո՛հ այն ցաւին, որ կը տանջէր, կը մեռցնէր զէնքը, սկսաւ խորին հեկեկանքներով արտասուել։

Ձեռքերուն մէջ առած գլուխը, ցաւագին ցնցումներու մէջ մարմինը, բանականութիւնը կորուսած, սկսաւ լալ՝ մինակ մէ՛կ բան մը զգալով։ Իր պաշտելի աղջիկին կորուստը՝ որուն համար ապրած էր ինք, և որ սառ կերք մը, անանցանելի անդունդ մը հաստատելով, իրարմէ կը բաժներ զիրենք։

Թիչ քիչ մտածելէ դադրեցաւ, և երկար ատեն այդ դիրքին մէջ մնաց, ժամանակին, և նոյն իսկ կեանքին գիտակցութեան անդէմ։

* *

Տունին մէջ չչուկ մը չէր լսուեր։ Մառաները, իրենք ալ զգացուած անցած դէպքերուն տխուր ազդեցութենէն, իրենց տեղերը քաշուած էին, ու չէի՛ն համարձակիր այդ տիրող դիրքը խանդարել։

Դուրսը չչուկ մը եկաւ մէկէ՛ի՛մէկ, որ Պ. Լարոշին ուշադրութիւնը գրաւեց, ու սթափեցուց զայն իր թմրութենէն։

Սարսռաց իսկոյն։

Մինչեւ այն ատեն կորսնցուցած եռեակայութիւնը վերադարձաւ կրկին։ Ցիշողութիւնը վերսաացաւ նորէն, և եղածները մտաբերեց։

Ցաւագին հառաչ մը արձակեց, ու ոտքի ելաւ։

Փարեց իր ոյժերը վերստանալ, աչքերը ու երեսները չորցնելով, այրող ճակտին վրայ պատցնելով ձեռքը, ու սրսղումները լիցնելով։

—Դժբա՛ղդ, մրմնջեց. որ հարդ ձայնին չանսացիր... Ա՜հ չէ՛. ամէն բանի հակառակ՝ չեմ անիծեր քեզի, և եթէ կայ Աստուած մը, կը խնդրեմ իրմէ որ խնայէ այն դժբաղդութիւններուն՝ որ առաջ պիտի բերեն քու կանխատեսելու անկարողութիւնդ...

* *

Պ. Լարոշ ելաւ աղջիկին սենեակէն և իր ալխաաութեան սենեակը վերադարձաւ։

Սեղանին վրայ, արծաթէ չրջանակի մը մէջ, մաքուր ապակիի մը ներքեւէն Ժանին լուսանկարը նչմարեց։

—Վերադառնա՛յ պիտի..., մտածեցաւ, և մանուանդ յուսաց։

* *

Թարգմ. ՇԱՀԻՆ

(Շարունակելի)

ԼՈՒՂԷԹԻ ՆԱՃԻ

Այս ամենակարեւոր և անոգեգական բառարանը որ համբաւաւոր Մուսլիմ Նաճիի հեղինակութիւնն է, ամբողջովին տպուած և քիչ ժամանակի մէջ կրկին տպագրութեան արժանացած է։ Մուսլիմ Նաճի իր ունեցած բազմակողմանի հմտութեամբ այնքան մեծ ծառայութիւններ մատուցած է Թուրք լեզուին ու գրականութեան, որ իրաւա՛մբ իր անունը խորին յարգանօք կը յիշուի այսօր թէ բոլոր Օսմանցիներէն և թէ արեւելքի լեզուներով հետաքրքրուող օտարազգի նշանաւոր անձնաւորութիւններէ։ Հանգուցեալ հեղինակին այս գլուխ-գործոցն որ Թուրք լեզուին մէջ գործածուած Արաբերէն Պարսկերէն և ուրիշ լեզուներէ առնուած բառերու և ոճերու իմաստ ու գործածութեան եղանակները կը բացատրէ սահուն, պարզ եւ հասկանալի ոճով մը; կ'արժէ որ մուտ գտնէ մը բոլոր վարժարաններուն մէջ։ Թուրք լեզուի բոլոր ուսուցիչներն ու ուսանողներն պէտք է մէկ մէկ օրինակ ի ձեռին ունենան անկէ։ ԼՈՒՂԷԹԻ ՆԱՃԻՆ լաթակազմ կը ծախուի առ այժմ զեղչուած գնով և միմիայն 25 դահեկանի (բուն գինն է 40)։ Գաւառներու համար՝ փոխադրութեան ծախքն է 5 դահեկան։ Դիմել Ասբեր գրատուն, Պապը Ալի Ճատէսի թիւ 44։

ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Պոլիս Չաքմաքճիլար Եօխուշ Թ. 50 եւ Կալաթա Եիւխէֆ Գալտըրլը, 695

Զարդարեան եղբայրները՝ գոհացնելու համար իրենց Բերայաբնակ յաճախորդները՝ մասնաճիւղ մը բացած են Կալաթա, Եիւքսէք Գալտըրլը, թ. 695, ուր՝ ինչպէս նաև Պոլսոյ գրատունը, կը ծախուին ամէն տեսակ և ամէն լեզուէ վեպական, դասական, գրական, նոր թէ գործածուած գիրքեր։ Կը գտնեն մատենադարաններ եւ գործածած գրքեր։ Կը պատրաստեն կազմի և տպագրական գործեր, ժամն մինչեւ ժամն։ Կը գտնեն ու կը վաճառեն գործածուած դրօշմաթուղթեր, հաւաքածոներ, Պոլիս տպուած հանդէսներ և լրագիրներ որոնց մէջ գրական գեղեցիկ ժամանցներ կը գտնուին։ Մեծ զեղչեր, տպագրի վաճառում գրքերու, (երաշխաւորութեամբ)։ Վարձքով կուտան վիպական գրքեր որոնց ընթերցումը հաճելի է ձմեռուան երկար գիշերներուն մէջ։

ԿԱՂԱՆԴ ԿԱՂԱՆԴ

Կաղանդի առթիւ մեծ մթերք օրացոյցներու, ծոցի, գրպանի, յուշատետր, համառօտ, ընդարձակ Տարեցոյց, ազօթագիրք, ընծայ կազմերով, ոսկեզօծ թաւշեայ եւն. եւն.։ Միակ կեդրոնատեղի Մկրեան ազօթագրքերու ամէն կազմերով, 15, 22 և 30 զրշ.։

ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ ՄԻ ԴՐՄԷՔ բայց եթէ Զարդարեան գրատունը, եթէ Պոլիս կը բնակիս՝ Զարքաքճիլար Եօխուշ աղբիւրին դէմ, թ. 50. եթէ Բերայաբնակ էք՝ Եիւքսէք Գալտըրլը, թ. 695։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Ա. Յարութիւնեանի ԼԻՌՈՒԱԾ ՔՆԱՐը, սիրուն քանատեղծութեանց հատոր մը որ պատիւ կը բերէ համակրելի հեղինակին։ Սիրուն կազմով և տպագրութեամբ։ Գին 5 զրշ.։ 20—12

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Բերա, Մեծ-Փողոց, Աղա Ճամիի կողմը, Լիւսէնպուրկ տնատանքին կարգը, թիւ 124

Կը դարմանէ ամէն տեսակ ակռայի և լինսի հիւանդութիւնները, փտած ակռաներու ամենաաստիկ ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով չատ քիչ ատենուան մէջ հատատուն կերպով կը տեսնէ առողջ ակռաներու նման մինչեւ վերջը գործածութեան պայմանաւ։

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ ոսկի, բլամբիր և քաւչուկի վրայ նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ՝ յար և նման բնականին։

ԸՍՏ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ՝ փտած և կոտրատած ակռաներու արմատները առանց հանելու կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը զետեղէ ատնոց վրայ առանց քիմքի ակռաներ և ոսկիէ «քուռաններ»։ Շատ փտած ակռաները և լինսերու մէջ անյայտացած արմատները կը հանուին ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ։—

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտէ մինչեւ իրիկուն, կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԳԻՆԵՐԸ ԶԱՓԱՒՈՐ

Կարօտելոց ձրի դարմանում

ԳՍՏԳԻՒՂԻ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

«Մանզումէ» ամէն առաւօտ պատրաստ կը գտնուի եկեղեցւոյ դիմաց Զբպոնքճեան էֆ.ի դեղարանը, որ մեր գործակալութիւնը ստանձնած ըլլալով, անոնք որ կը փափաքին թերթս բաժանս գագրուիլ, կրնան նաև հոն դիմել, ու ստանալ ընկալագիրը։

Տէր և Տնօրէն
ՊՈՂՍՀԱՆՆԵՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

43 Պատկերներով զարդարուած կը պարունակէ

ԲԱՅԻՄ որպիսի յօդուածները մեր ընտանեկան բարքերու վրայ,

Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆի ամէնէն սիրուն ոտանաւորներէն մէկ քանին,

Մ. ԳԱԼԷՆՏԷՐԵԱՆի Ակնցիի նոր թիւերը. Սորբիտեա բանային պատմութիւնը՝ Ակնցիներու բերնէ եղած, եւ թէ այդ տոհմակիցները ինչպէս կը մեկնեն հեռագիրը, ֆօնօկրաֆը, եղեստրականութիւնը, եւլն։

Եւրոպական բոլոր Վեհապետներու եւ Վեհապետուհիներու պատկերներն ու անոնց իրարու հետ ունեցած ընտանեկան կապերը։

Նաեւ զուարճալիքներ, առածներ, վէպեր, օգտակար գիտելիքներ, եւլն։

Գին 5 դահեկան || Թղթատարով 6 դահ.

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ, ՊԱՊ-ԱԼԻ ՃԱՏԷՍԻ 38

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ�simՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, չատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Ա. ջիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կարտին, ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը որոտի և դեռ այս կարգէ չատ մը անդամատութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը նորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտ Պիլեոն՝ O վՕ ԼէՅիթին Պիլեոն անուամբ դեղ մը հրատարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը-ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ գեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ O վՕ ԼէՅիթին Իլեոն O vo-lécithine Billon առնեն։ O վօ էյսիթին Պիլեոնը որ ամէնէն ազդու դեղն է շաքարախտին, ընդունուած էր Ֆրանսայի բժշկական Ակադէմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

Միւմիւլ՝ օն պիր սէնէ մուգատատէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէէն պա չահատէթնամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ դայրէթ ու խթիգամէթիյէ հէր քէսին հիւսնիւ թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթնի գազանմըշ, էրպալը նամուս վէ լիյագաթան վէ պիրինճի սընըֆ տավ վէքիլէրինէն մա՛ռուֆ պիր զաթ տը։

Գէնտիէրի՝ հէր նէվ Շերի, Հուգուգ, ծէզա վէ Թիճարէթ տավալարընը աերէսնամէ իստէր։

Պիր մէպլաղը մալիւմ մուգապիլինամէ սրեը ալրգ վէ սէնէլիգ տպանէ գայա վէ գապալ իյէր։

Տավալարը նագգրնա մեճճանէն մալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլերէ պէյանը ըէ, վէ իթալը մալիւմաթան գաչրնմագ։ Էքսէր տավալարան բէչին իճարէթ ալմասրգը կիպի, բէքչօգալարընը սուլէնէն թէսվիյէտէ գուսուր էնլէմէգ։ Սապանլարը սատի 3—6եա վէ ագչամլարը տախի 10—12է գատար եատզբնանէտէ պուլունուր։

Իսանբէխանէսի՝ Պապը Ալի ճատէսինտէ Մուսուլ խանընտա 22, 23 վէ 24 նումէրալը օտալար տը։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՎԱՌԱՆ
THE SINGER MANIFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատոյ վկայական և չքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն ՍԻՆԿԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ վաճառատուներուն մէջ։

ԲԵՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։ 2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

ԿԱԼԱԹԱ՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին եատ։ 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց։

ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

ՍԿԻՒԴԱՐ՝ Չարշը պայը թիւ 120։

ԴԱՍԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆՔ ԶՐԻ

Սինկէր Ընկերութեան կեդրոնը՝ վարչատեղին կը գտնուի, Բերա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիզ Օղլուի տունը։

Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿԱՅՍ. ՔԱԳ. ԱՌԱՆՁԱՆՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՎԻԵՆՆԱ 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հանօքալը խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ Դ. ՖԵՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը.—

35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի առնայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին, իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իւր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի առնան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իւր բոլորով։

Լ'ԻՒՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 Վէ 1829ՅԱ ԹԷՆՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻՇ

Բարիսէ Բլաս Վանոմատ, 9 Նումէրալու տաքրէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒ ՇԻՐԳԷՍԻ

Սէրմաեէ վէ իսթիեաթ 107,000,000 ֆր.
Սէնէնին մագազուզաթը 21,000,000 »
Էօսէնէն գիեան 252,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գէյմէթի 19,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄՐ ՇԻՐԳԷՍԻ

Սէրմաեէ վէ իսթիեաթ 153,000,000 ֆր.
1900 մագազուզաթը 17,000,020 »
Էօսէնէն գիեան 120,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 260,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐԳԷԹ զաեէթ միւսահատ չէրաթի իլէ Թուրքիատա սիկուրթա գայա իստէր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միխթէլիֆ սուրէթատ վէ խուսուսի էէվէն։

ֆիեաթլա էօմիւր սիկուրթա իստէր։

ՇԻՐԳԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պանգ Օթթօման» օլուպ, Սթանպոլ Ճատանը տախի Կալաթատա «Պանգ Օթթօման» գարշըսընատա տը։

ՆՕՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԲՈՊԷՐ ՎԷ ՇԻՐԷՔՔԵԱՍԸ

ՄԷՐՔԷԶ ՏԷԲՕՍԸ

Էսկի Զապթիյէ ճատտէսինտէ Թօմսօնխանընտա

Ցաեանքդը, պէյիմի վէ զէրաֆէթլիյէ մասրուֆ օլան արալան վէ թէրզիւի խալիս ինկիլիզ լաթիֆ գալոշլարըմըզ պու սէնէ տատա մէթին վէ զարիֆ պիր սուրէթատ իմալ իտիլմիշ տիր։ Թօքատան սաթուն ալմագ իսթէյէն տիւքքեանընըզլար էսկի Զապթիյէ ճատտէսինտէ Թօմսօն խանընտա քեանին մէրքեզ աէբմըզա կէլուպ միւպայաա իյէտիքլէրինատ հէմ քէսմէլէրինի վէ հէմ ատ միւշթերիլէրինի մէմնուն իթմիշ զանգալար տը։ Բէրաքէնատ սուրէթլի միւպայաա իտէէէք օլան էհմալի միհթերէմէ՝ պալէտատքի մարգա իլէ մէնգուլ օլան պիրինի նէվ խալիս ինկիլիզ լաթիֆ գալոշ սատան իշթիրա էյլէթքլէրինտէ, հէր վէճէյլէ մէմնուն վէ միւսթէֆիտ օլաճագլարը թէէմին օլունուր. լաթիֆ գալոշլարըմըզ՝ ումումի լաթիֆ գալոշ սաթան սիւքքեանընըլարատա պուլունուր։

Ումումի մէմալիքը շարգիյէ աճէնթէսի — ԿԷՏՕՐԼ 54—35

ՈՒԷՍԹԴԷՐՆ

TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՍԵՑԼԱՔԹՕՐՈՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851ՅԷ ԹԷՆՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օլունան գիյանաբրգն մէճմուի	ինկ. լիրա 6,000,000
Մէճմուա ազչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» » 1,250,000
Դեսմիլէն թէէսիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» » 410,000

Թուրքիա շիւպէնտիրն միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Պահէճ Գարու, Անանիասի խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարատա իշկիլիւղար վէ միւթէպէր ռաէնթէլէր արանըլմագտա տարբ իհթԱՐ.— Շէէրիմիզդէ էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ամման գումանթալարդն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլսուղը հալատ Ռէսթրընքի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ռէսթրընն բագիպլէրինէ թէֆթվիւգ էթմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տը։

ԱԹԼԱՍ

ATLAS

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1860ԻՆ
ԺՕՐԺ Գ. ԹԱՍԻՒՐԻՆ
ՕՐՈՎ

	Անգլ. ոսկի
Դրամագլուխ.—	3,437,000
Արկածելոց վճարուած.—	15,000,000

Այս ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր գործառնութեանց ընդարձակութեան և վճարումներուն կանոնաւորութեան համար։

ԼԱ ՍԻԹԻՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Փոխադրութեան ճիւղ

Դրամագլուխ	5,000,000 ֆր.
Պահեստի դրամագլուխ	1,000,000 »

Ապահովագրութիւն Ծովի, Ցամաքի և Գետի ճամբորդութեանց Շոգենաւով Առագաստանաւով, Բեռնանաւով և երկաթուղիով։ Դիւրաժամանելի պայմաններ և սակագիններ։

ԶՈՒՄԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԿԱՏԻ ԴԷՄ Վէնթէրիւրի մէջ հիմնուած

Այս Ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր չատ դիւրամատչելի պայմաններով արկածներու մասին։

Գրասենեակ Պոլիս, Թոմսրճ խան, թիւ 11

Դեր - Գործակալ — Ընդհ. Գործակալ
ՆՇԱՆԸՆ ԺՕՐԺԱՆԱՏԷՍ — ԺՕՐԺ ԿԱՌԷՐԱԼ

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԷԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՃԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀՊԻՏՕՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899ատ մէրի իւլ իհրա էօմիւր սիկուրթատը պէտէլի Ֆրգ.	19,534,276
» » » էօնկրն » » »	460,267,203
» » » » » բրիմի »	1,433,965

Էօմիւր ինշիրնի վէ չօճուգլար իլիւն միւթէսիլ չէրաթի իլէ սիկուրթա ազտ իստէր

Ճանկնա գարշը հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզերինէ սիկուրթա ազտ իստէր։

Նէֆիսի էօմիւրնա գարշը մալ, եվրադը նագտիյէ վէ վարբար սիկուրթալարը գապալ իստէր։

Հիսսէտարանտ՝ 1896ատ 18½ %, 1897ատ 18%, 1898ատ 18%, 1899ատ 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրը՝ (Տէրասատէթատ Գրէտիթ Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւոթրիան Պանգ, Սօֆիեատա Գանգ Նատիոնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իշիւն միւտատա վէ միւթէպէր ռաէնթէլէր արանըլըյոր Թուրքիա իշիւն ումումի ռաէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՁԱՆ

Գալաթա, Մէր թէպանի սոգագ ճէպհանէ

ՄԻՀՔԹԷՐԵՄ ՄԻՀԹԷՐԻԼԵՐԷ ԿԻՒՋԷԼ ՊԻՐ ՀԷՏԻՅԷ

Վ Ա Ք Ս Ի Ն

ՄՈՒՍՈՒԶ ԵԱՆԱՆ ԻՏԱՐԷ ԳԱՆՏԻԼԻ, ՀԷՐ ԵԷՐՏԷ ՍԱԹԸԼԸՐ

Թագիսէրհինէն սագընընզ

Մէզքիւր իտարէ գանտիլին բաղպէթը ումումիսէէ մազար օլտուղունը կէօրէն բագիպլէր թարաֆընան թագիսէրի իմալ վէ ֆիրսէթի իսիլմէքտէ օլտուղունատա, գուսթուլար իւզէրինտէ մէօր պուլունան ֆրանսըզճա (վաքսին) քէսիլմէսի իլէ ֆապրիգամըզդն իշպու մարգասընա եանի ֆիրրէրի ԱՐԶԸՆ իւզէրինէ վաղ օլտանուղ օլան գանտիլին բէսմինէ սրգագաթ իթմէսէրի թավսիյէ օլունուր։

24 գուսթու եաղարգլարընը, կէթիրէմէյէրի գուսթուլար տէրունինատ պուլունան ուսուլը իսթիմալէ տարիր սարը քեաղրալարլա իսպաթ իսէնսէրէ՝ մալիւմ օլան հէսիեէ վէրիլէճէք տիր։

Պիւթիւն մէմալիքը Օսմանիէ իշուն մէզքիւր ֆապրիգանընն վարիտ շիւպէպի Իսթանպոլատա Սուլթան Համամընտա Հանօքալը խանընընն իւսթ գաթընտա 29 էվ 30 նումէրատա Բարաեանօքալը վէ շիւրէքքեասը տը։ 24—18